

Obsah

Úvod	5
1 EPISTEMOLOGICKÁ VÝCHODISKA	9
1.1 Historiografická východiska	9
1.2 Axiologická a normativní východiska	14
1.3 Legislativní východiska	18
1.4 Interkulturní východiska v odrazu edukace	21
2 TYPOLOGIE MINORIT V PODMÍNKÁCH ČESKÉ REPUBLIKY	27
2.1 Postavení národnostních menšin u nás	27
2.2 Romská národnostní menšina	30
2.3 Národnostní menšiny vybraných středoevropských států na území České republiky	35
2.4 Národnostní menšiny evropské provenience	38
2.5 Asijské národnostní menšiny a skupiny	40
3 VLIV RODINNÉ VÝCHOVY NA ŠKOLNÍ ÚSPĚŠNOST DĚTÍ ROMSKÉHO ETNIKA	45
3.1 Současná rodina a její funkce	45
3.2 Výchovné působení rodiny	48
3.3 Sociální klima rodiny	53
3.4 Romská rodina a její struktura	57
3.5 Vliv rodinné výchovy na školní úspěšnost	60
4 OSOBNOST ROMSKÉHO ŽÁKA	65
4.1 Psychický vývoj jedince z pohledu některých teorií	65
4.2 Charakteristika vývoje dítěte v předškolním věku	67
4.3 Připravenost dítěte na školu	69
4.4 Specifika vývoje osobnosti žáka	73
4.5 Odlišnosti ve vývoji osobnosti romského žáka	76
5 STRATEGIE VE VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI SE ZŘETELEM NA ROMSKÉ ETNIKUM	81
5.1 Současné přístupy k inkluzivnímu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	81
5.2 Principy ve vzdělávání s odrazem na klima školy	86
5.3 Kurikulum – jeho proměny v edukačním procesu	93
5.4 Efektivita integračních nástrojů ve vzdělávání v okolí vyloučených lokalit	97
5.5 Strategie ve vzdělávání žáků romského etnika	100

6 INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SOCIÁLNÍM	
 ZNEVÝHODNĚNÍM U NÁS A V ZAHRANIČÍ	113
6.1 Analýza vzdělávání Romů v Maďarsku	113
6.2 Přístupy ke vzdělávání Romů v Rakousku	117
6.3 Edukace žáků se sociálním znevýhodněním se zřetelem na romské etnikum v České republice	119
6.4 Asistent pedagoga v edukaci dětí a žáků se sociálním znevýhodněním	125
6.5 Výzkumný projekt	127
 7 ANALÝZA VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ	
 V PŘÍPRAVNÉ TŘÍDĚ ZÁKLADNÍ ŠKOLY	137
7.1 Cíl, metodologie výzkumného šetření	137
7.2 I. etapa - výzkumné šetření v letech 2000–2002	138
7.2.1 Analýza a interpretace výsledků šetření	139
7.3 II. etapa - výzkumné šetření v letech 2006–2008	151
7.3.1 Analýza a interpretace výsledků šetření	152
7.4 Komparace výsledků šetření v letech 2000–2008	162
7.5 Závěry šetření	169
7.6 Návrhy na opatření pro speciálněpedagogickou teorii a praxi	171
 ZÁVĚR	175
 Shrnutí	179
Summary	181
Literatura	183
Seznam obrázků, tabulek a grafů	206
Jmenný rejstřík	208
Věcný rejstřík	213